

Aan de Bijzondere Ondernemingsraad van West-Betuwe,

Op woensdag 14 november jongstleden hebben wij, te weten de leden van de BOR en ondergetekenden, een gesprek gehad met de implementatiemanager a.i. VTH-bouwtaken West Betuwe. Deze medewerker van de gemeente Geldermalsen is tevens door de stuurgroep West Betuwe gevraagd om, samen met de directeur van de ODR te komen met een financiële oplossing voor het terughalen van een aantal aan de ODR toegewezen VTH-taken. Tijdens ons gezamenlijk gesprek heeft de implementatiemanager a.i. VTH-bouwtaken West Betuwe een toelichting gegeven op de wijze waarop de financiële oplossing tot stand is gekomen.

Status ODR

De Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) is een gemeenschappelijke regeling waar een tiental gemeenten, waaronder de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal, enkele verplichte en niet-verplichte VTH-taken hebben ondergebracht. Deze gemeenten hebben bij de oprichting hun VTH taken ondergebracht bij de ODR. De gemeenten Geldermalsen en Neerijnen hebben eveneens hun niet verplichte VTH-bouwtaken ondergebracht. De drie gemeenten zullen na 1 januari a.s. als één gemeente deel blijven uitmaken van deze gemeenschappelijke regeling.

Fusiegemeenten hebben de wens om de niet verplichte VTH-taken zelf uit te voeren

De gemeenten Neerijnen, Lingewaal en Geldermalsen willen met ingang van 1 januari 2019 fuseren tot de gemeente West Betuwe. De nieuw te vormen gemeente West Betuwe heeft de wens om een aantal niet verplichte VTH-bouwtaken in de toekomst zelf uit te gaan voeren. Vanwege het feit dat de verplichte VTH-taken in de toekomst door de ODR uitgevoerd zullen blijven worden, ontstaat er een situatie waarin de gemeenschappelijke regeling deels moet worden ontvlochten (de niet verplichte VTH-bouwtaken zullen worden teruggehaald).

West Betuwe blijft deelnemer ODR en schade dient redelijk te zijn.

In de DVO staat dat in de situatie van gedeeltelijke ontvlochtening van de gemeenschappelijke regeling het AB van deze gemeenschappelijke regeling de voorwaarden bepaalt waaronder de taken gedeeltelijk kunnen worden teruggehaald. Deze voorwaarden dienen conform vaste jurisprudentie redelijk en billijk te zijn. Concreet houdt dit in dat uitsluitend schade die het rechtstreeks gevolg is van het besluit tot het terughalen van de niet verplichte VTH-taken -en niet vermijdbaar is- zouden moeten worden vergoed. Schade die voorkomen kan worden valt hier dus niet onder. Uitgangspunt is immers dat de overige deelnemende gemeenten en de ODR geen schade mogen lijden, maar er ook niet op mogen verdienen.

De vraag die hier dus speelt is wat in deze situatie een redelijk en billijk schadebedrag is. Wetende dat er in casu geen sprake is van terugtreden uit een gemeenschappelijke regeling, maar van het gedeeltelijk terughalen van taken. De gemeente West Betuwe blijft immers ook in de toekomst deelnemer. Het zou dan in de lijn der verwachting liggen dat er door partijen zou zijn gewerkt aan

het bepalen van de reële schade, waarbij niemand erop achteruit gaat, maar ook niet beter van wordt. Kortom, een nette oplossing voor alle partijen.

Begrote ontvlechtingskosten

Het resultaat van het overleg – door de implementatiemanager a.i. VTH-bouwtaken West Betuwe consequent aangeduid als onderhandeling- is dat de ontvlechting circa EUR 3,5 mln. zal kosten

Het bedrag van 3,5 miljoen is opgebouwd uit drie componenten:

- Frictiekosten personeel
- Ontvlechten overheadkosten
- Eenmalige kosten.

Wij hebben geheimhouding opgelegd gekregen over de exacte bedragen en de percentages. Deze kunnen wij hier dus niet noemen. Wel kunnen wij melden dat het overgrote deel van de kosten uit personele frictiekosten bestaat. En dat dit bedrag vrijwel niets zegt over de daadwerkelijke schade van het terughalen van de VTH-bouwtaken.

Opmerkingen bij het ‘onderhandelingsresultaat’

Zoals gezegd dient in casu te worden gekeken of het “onderhandelingsresultaat”, of liever gezegd het bedrag dat in onderling overleg is bepaald, redelijk en billijk is. Het overgrote deel bestaat uit zogenaamde “frictiekosten personeel”. Dit zou, om aan het criterium van redelijk- en billijkheid te voldoen, zoals eerder gezegd, schade moeten zijn die rechtstreeks voortvloeit uit het terug halen van taken en die niet vermijdbaar is. Dit in acht nemend is het opmerkelijk om te constateren dat de “onderhandelaar” van de gemeente West-Betuwe spreekt over frictiekosten personeel. Het is immers de wens van de gemeente West Betuwe om het personeel dat de taken op dit moment uitvoert bij de ODR, terug te nemen. Derhalve zijn deze kosten grotendeels vermijdbaar en geen rechtstreeks gevolg van het terughalen van taken . We gaan er hierbij vanuit dat de ODR wil meewerken aan de overgang van personeel. Maar zelfs indien dit niet zo zou zijn, zijn wij op grond van jurisprudentie van mening dat uitsluitend schade moet worden vergoed die rechtstreeks voortvloeit uit het terughalen en die (door mee te werken aan de overgang van personeel) vermijdbaar zijn.

Onze conclusie is dat er als gevolg van de ontvlechting (nagenoeg) geen schade op het vlak van “frictiekosten personeel” zal worden geleden door de ODR. Wellicht ten overvloede, uit de signalen die de BOR hebben bereikt blijkt dat het merendeel van de betrokken medewerkers graag bereid is om de overstap te maken naar West Betuwe.

Bij de ontvlechting van de overheadkosten ODR kan een vergelijkbare opmerking worden gemaakt. Het lijkt erop dat niet is gekeken naar de werkelijke schade die ontstaat als gevolg van de ontvlechting, maar dat uitgangspunten zijn gehanteerd die ernstig in het nadeel werken van de gemeente West Betuwe en die ons inziens niet leiden tot het op een redelijke en billijke manier vaststellen van de werkelijke schade.

M.b.t. een aantal kostenposten is het niet mogelijk om deze op korte termijn te verlagen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan ICT-licenties, huisvestingskosten of kosten van de directie. Dat hiervoor betaald moet worden is een redelijk uitgangspunt. Echter, ook hier moet dan de schade worden vastgesteld in plaats van dat onredelijke uitgangspunten worden gehanteerd. Op basis van de met de BOR gedeelde cijfers is het op dit moment onmogelijk om een reële inschatting te maken van de werkelijke kosten. Een nader –onafhankelijk- onderzoek zou hier zeker op zijn plaats zijn.

Tot slot willen we hier de opmerking maken dat het algemene kenmerk van DVO's / werkprogramma's is dat deze zijn gebaseerd op het gebruik van een dienst. Op het moment dat er minder wordt afgenomen, zal er ook minder in rekening worden gebracht. Wij vragen ons af of hier bij het bepalen van het onderhandelingsresultaat rekening mee is gehouden.

Conclusie

De begrote ontvlechtingskosten van EUR 3,5 mln zijn ontstaan als gevolg van een (ongelijkwaardige) “onderhandeling”, waarbij -op basis van de bij ons bekende gegevens- de stellige indruk bestaat dat er is toegewerkt naar een zo hoog mogelijk onderhandelingsresultaat in plaats van een “fair schadebedrag”. Wij vragen ons af of het mandaat van de onderhandelaar van West Betuwe van tevoren helder is bepaald. De keuze om te onderhandelen in plaats van een reëel schadebedrag te berekenen begrijpen we, vanuit de eerdere denkrichting van de Stuurgroep om de niet verplichte VTH-taken terug te halen, in het geheel niet. Het lijkt erop dat de beide onderhandelaren hun eigen mandaat mochten bepalen. Het is immers veel redelijker dat een reëel schadebedrag wordt bepaald in plaats van een onderhandeling te beginnen waarbij uitgangspunten en aannames worden gehanteerd die niets van doen hebben met het bepalen van de reële schade. Los van de vraag waarom een deelnemer van een GR moet onderhandelen met haar ‘eigen’ GR directie om de schade te bepalen, is het resultaat niet of weinig gebaseerd op de onderliggende bedrijfseconomische en juridische waarheid. Er is immers niet op een neutrale manier gekeken naar de werkelijke schade die zal ontstaan als gevolg van de gedeeltelijke ontvlechting. Het resultaat is dat de andere deelnemers van de GR zullen worden bevoordeeld in het geval West Betuwe akkoord zou gaan met het betalen van de berekende ontvlechtingskosten, hetgeen niet redelijk is.

Tot slot

Wij zijn bereid een concrete mondelinge toelichting te geven op onze bevindingen aan het West Betuwe Beraad mits de opgelegde vertrouwelijkheid hier niet aan in de weg staat, dan wel, door de bestuurder/ directeur en de Stuurgroep voor deze situatie zal worden opgeheven.

Met vriendelijke groet,

Adviesbureau Atim
Drs. Michiel Groenevelt RC
Bedrijfseconomisch adviseur

Mr. Remco Bronsgeest
juridisch adviseur